

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Hiilineutraali Uusimaa 2030 - ilmastotavoitteen päivitys ja toimeenpanon vauhdittaminen

15.6.2022 Kuntajohtajakokous

Hiilineutraali Uusimaa 2030

1. Maakunnan ilmastotavoitteen päivitys ja ilmastotiekartan toimeenpanon vauhdittaminen
2. Kuntien ilmastotyön tukeminen
3. Kiertotalouden edistäminen Uudellamaalla

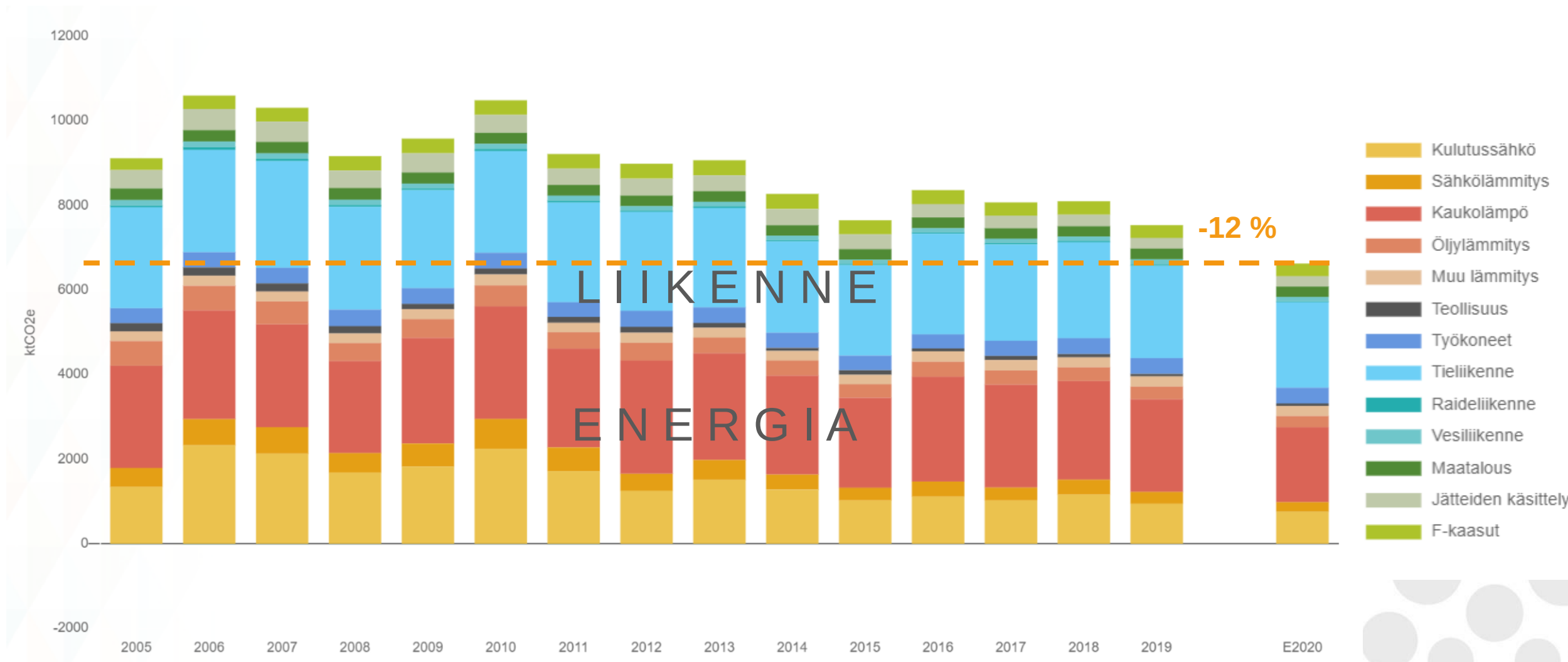

Reilusti edellä - kohti kestävämpää maakuntaa

Uudenmaan kuntien päästökehitys 2005 - 2020

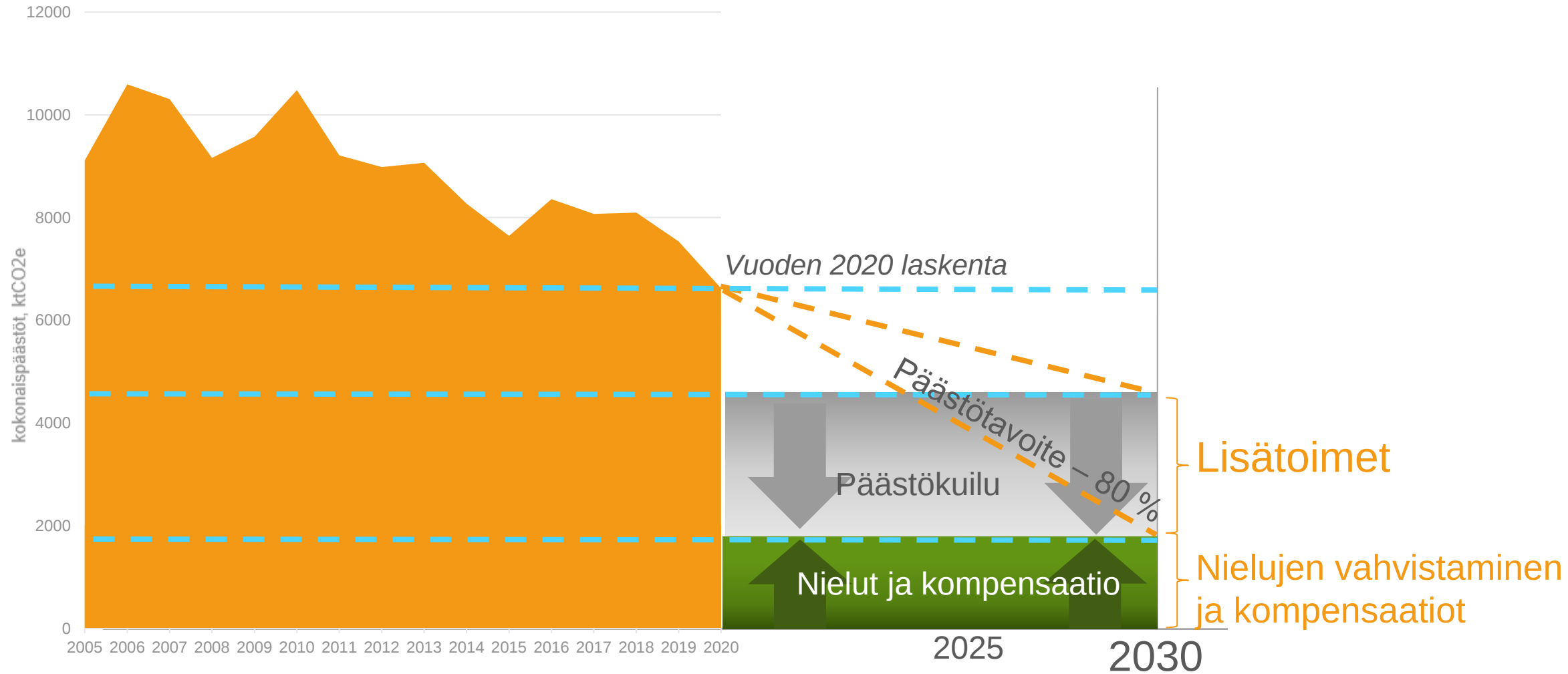
Kokonaispäästöt 6,6 milj. tonnia CO₂e

Lähde: Suomen ympäristökeskus <https://paastot.hiilineutraalisuomi.fi/>

Uudenmaan liitto // Nylands förbund // Helsinki-Uusimaa Regional Council

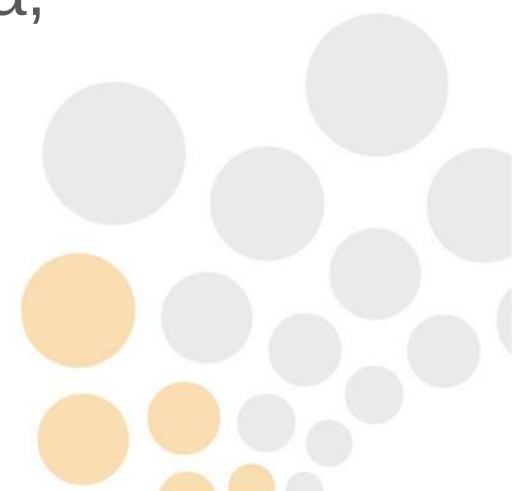
Hiilineutraali Uusimaa -ilmastotiekartan päivitys: Hiilineutraaliustavoite vuoteen 2030

*SYKEN alustava laskenta 2018 nykytoimista

Hiilineutraali Uusimaa 2030 -tiekartan toimeenpanon vauhdittaminen

- Aktiivinen, päivittyvä toimenpideohjelma ilmastotyön kokonaiskuvan hahmottamiseen
- Uusi työskentelymalli systemisen muutoksen edistämiseksi: ekosysteemikehittäminen, ilmastotyön orkesterointi ja liiton sisäiset painopistekohtaiset asiantuntijatiimit tiekartan toimeenpanon jalkauttamiseen;
- ALKE-keskustelut 2022: Hiilineutraali Uusimaa 2030
- Canemure –hanke, vaihe 2: parhaiden käytäntöjen viestintä, monistaminen ja levittäminen
- Silta –hanke: kuntien ilmastotyön tuki
- Rahoituksen aktiivinen seuranta ja hankkeistaminen
- EU-ilmastopolitiikan aktiivinen seuranta

Innovatiivisesti vihreä Uusimaa -toimenpideohjelma ilmastotyön orkesterointiin

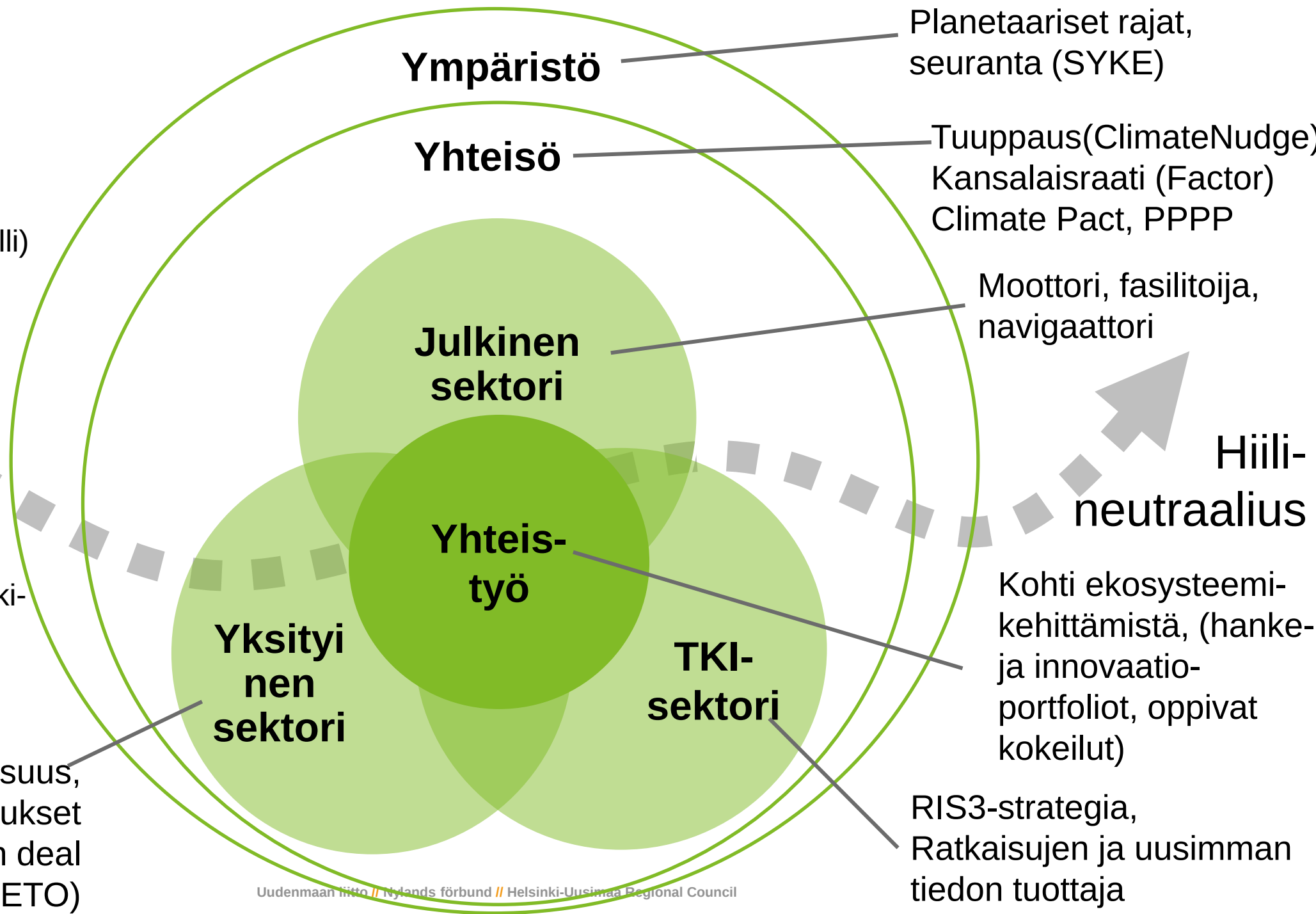

- Sisältää Uudenmaan ajankohtaiset ilmastotoimenpiteet ja –hankkeet koosteena, noin 170 kpl (11/2021)
- Tavoitteena hahmottaa kokonaiskuvaa Uudenmaan ilmastotyöstä yhteiskehittämistä varten sekä liiton että sidosryhmien tarpeisiin
- Kokonaiskuva auttaa rahoituksen kohdentamisessa puuttuviin osa-alueisiin
- Päivittyvä, tulossa sähköinen alusta

Maakunnat
systemisen
muutoksen
fasilitaattoreina
(Quintuple helix –malli)

Ympäristövastuullisuus,
ilmastositoumukset
(esim. AVIA Green deal
2030, RAKKE, KETO)

Alueellisen ilmastotyön ja yhteistyömallin tavoitteena

- Tarjota kunnille yhteistyöverkostoa ja maakunnallisen tason tukea ilmastotyöhön
- Lisätä rahoitusta ilmastohankkeille ja avustaa yhteistyön rakentamisessa
- Uusien innovaatioiden kehittäminen TKI-yhteistyössä
- Kestävien investointien vauhdittaminen (20-luvulla keskeiset investoinnit vähähiilisyyteen)
- Uusien työpaikkojen synnyttäminen
- Vihreän siirtymän tukeminen

Uudenmaan liiton ilmastotyön nostoja 2022

*LJS-toimenpiteet,
Liikenteen uusien ja
kestävien ratkaisujen
edistäminen*,
vähähiilinen logistiikka*

Älykäs
ja päästötön
liikkuminen

Ilmastoviisas
maankäyttö
ja rakentaminen

*Hiilineutraalin
rakentamisen ja
maankäytön
edistäminen*
(puurakentaminen)*

HIILI-
NEUTRAALI
UUSIMAA
2035

Nopea ja reilu
energiasiirtymä

*Energia-
yhtiöiden
päivitetyt
suunnitelmat,
selvitykset*

Hiilensidonnän
vahvistaminen
ja päästöjen
kompensointi

*MAL-hiilinielu-
selvitys
Kuntametsien
monikäyttö*

Hiilineutraali
kiertotalous

*Uudenmaan
kiertotalouslaakso
-käynnistys**

Kestävä
kulutus
ja tuotanto

*Luovien alojen
toimenpideohjelma*

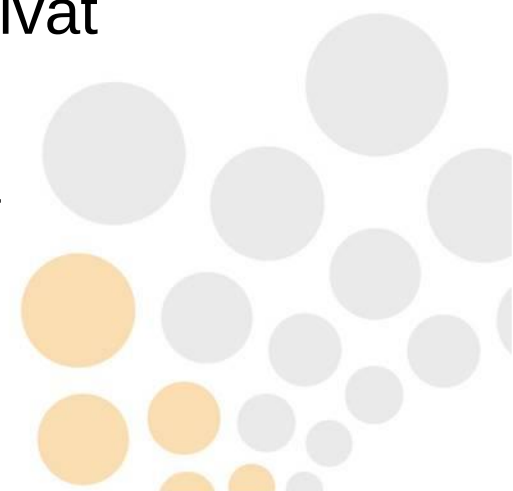
SILTA: Kuntien ilmastotyön
tukeminen

CANEMURE: Parhaiden
käytäntöjen levittäminen

Kuntien ilmastotyön tukeminen

Täydentävä esitys ilmastolaista ja sen tavoitteet

- Lausunnoilla 8.6.-3.8.2022
- Vauhdittaa ilmastotyötä sellaisissa kunnissa, joissa se ei vielä ole käynnistynyt tai edennyt pitkälle.
- Ottaa huomioon ilmastotyön osalta eri vaiheissa olevat kunnat säätämällä kunnan ilmastosuunnitelman vähimmäisvaatimuksista. Kunnat voisivat toteuttaa ilmastotoimiaan omista lähtökohdistaan ja painottaa suunnitelmassaan kyseiselle kunnalle keskeisiä asioita.
- Turvata kuntien päästötietoja koskevat työkalut, joita kunnat voisivat maksutta hyödyntää omassa ilmastotyössään.
- Kuntien ilmastotyö tulisi osaksi kunnan strategista työtä ja muuta päätöksentekoa

Ehdotusteksti

14 a §

Kunnan ilmastosuunnitelma

Kunta laatii taikka päivittää ilmastosuunnitelman vähintään kerran valtuustokaudessa.

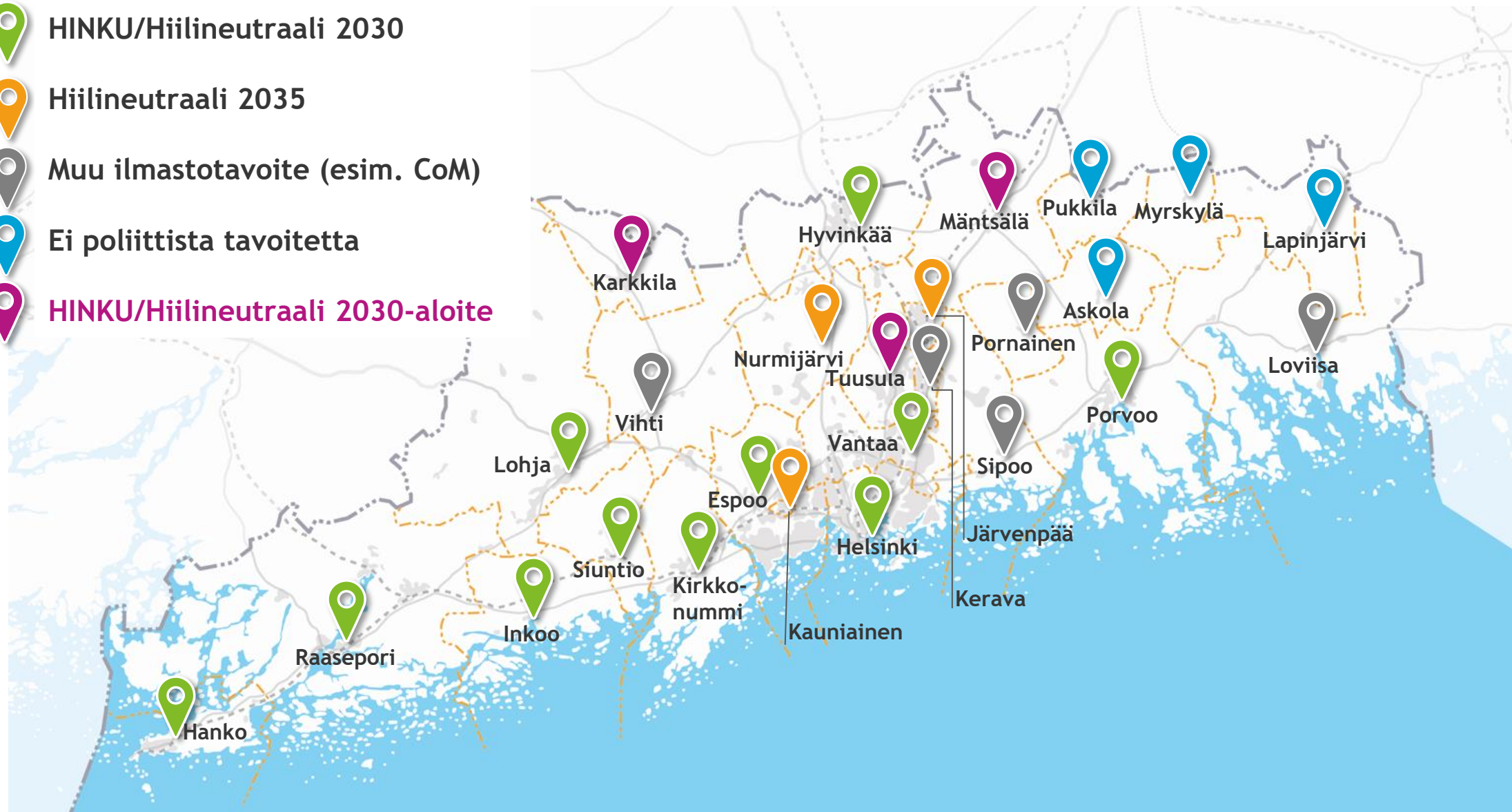
Suunnitelmassa on oltava:

- 1) **tavoite** kasvihuonekaasujen päästöjen vähentämisestä kunnassa;
- 2) **toimet**, joilla kasvihuonekaasujen päästöjä vähennetään kunnassa;
- 3) tiedot kasvihuonekaasujen päästöjen kehityksestä kunnassa;
- 4) tiedot suunnitelman toteutumisen seurannasta;
- 5) muut tarpeellisiksi katsotut seikat.

Kuntien hiilineutraaliuussitoumukset

- HINKU/Hiilineutraali 2030
- Hiilineutraali 2035
- Muu ilmastotavoite (esim. CoM)
- Ei poliittista tavoitetta
- HINKU/Hiilineutraali 2030-aloite

HINKU=Hiilineutraalit kunnat -verkosto

SILTA-hanke, kuntien ilmastotyön tukeminen

- SILTA-hanke - Sitouttavan ilmastotyön malli Uudenmaan kunnille
- Rahoitus ympäristöministeriöltä
- Kesto: 01/2022-05/2023
- Ilmastoasiantuntija Erik Nyroos
- Tukea ja vauhtia kuntien ilmastotoimille

SILTA-hankkeen tarjoama tuki

- Työpajoja ja koulutuksia ilmastoaiheista
- Tukea ilmasto-ohjelman luomiseen/päivittämiseen, toteuttamiseen & seurantaan
- Parhaiden käytäntöjen jakamista ja sovittamista kunnan vahvuuksiin nojautuen
- Hankkeiden ideointi- ja valmisteluapua
- Yhteistyökuntien ja –kumppaneiden etsimistä

Kesäkuun toimia kuntien kanssa

Pornainen: kuntakehitysjaoston keskustelu ilmastotyön edistämisestä

- Jatko: esitys kunnanhallituksen kokoukseen osallistumisesta syksyllä

Siuntio: ilmasto-ohjelman päivityksen tukeminen

- Jatko: ohjelmaluonnosten kommentointi ja työstössä avustaminen kesän aikana

Tuusula: yleiskaavan ilmastovaikutusten arvioinnin tukeminen

- Jatko: ilmastojohtamisen toimenpideryhmien vauhdittamistapaaminen elokuussa

Lisätietoja SILTA-hankkeesta

Erik Nyroos

Ilmastoasiantuntija

+358 40 482 6429

erik.nyroos@uudenmaanliitto.fi

<https://uudenmaanliitto.fi/kehittaminen-ja-rahoitus/liiton-hankkeet/silta/>

Canemure-hanke, vaihe 2 (2022-2024): Kuntien hyvät ilmastotyön käytännöt esiin ja levitettäväksi

- Järjestetään webinaareja (Ilmastoverstas) kuntien hyvistä hillintätoimista ja niiden soveltamisesta muiden kuntien tarpeisiin
- Avustetaan toimenpiteiden hankkeistamisessa ja rahoituksen hakemisessa yhteistyössä SILTA-hankkeen kanssa
- Tuotetaan parhaista toimista kuvauksia SYKEN ylläpitämään Kestävyysloikka-palveluun
- Tehostetaan laajemminkin viestintää ilmastotyön hyvistä käytännöistä
- Tehdään ja teetetään kuntien ilmastotyötä tukevia selvityksiä
- Laitetaan liikkeelle alueellinen sopeutumistarkastelu/-suunnitelma
- Rahoitus EU Life IP –ohjelmasta 2019-2024

Kiertotalouden edistäminen Uudellamaalla

Kuva: Helsingin Uutiset

Kiertotalouden edistäminen Uudellamaalla

1. Uudenmaan kiertotalouslaakso –aloite
2. Kiertotalouden edistäminen ALKE-keskusteluissa
3. Alueellinen vähähiilinen kiertotaloussopimus / green deal

Uudenmaan
kiertotalouslaakso

Uudenmaan kiertotalouslaakso

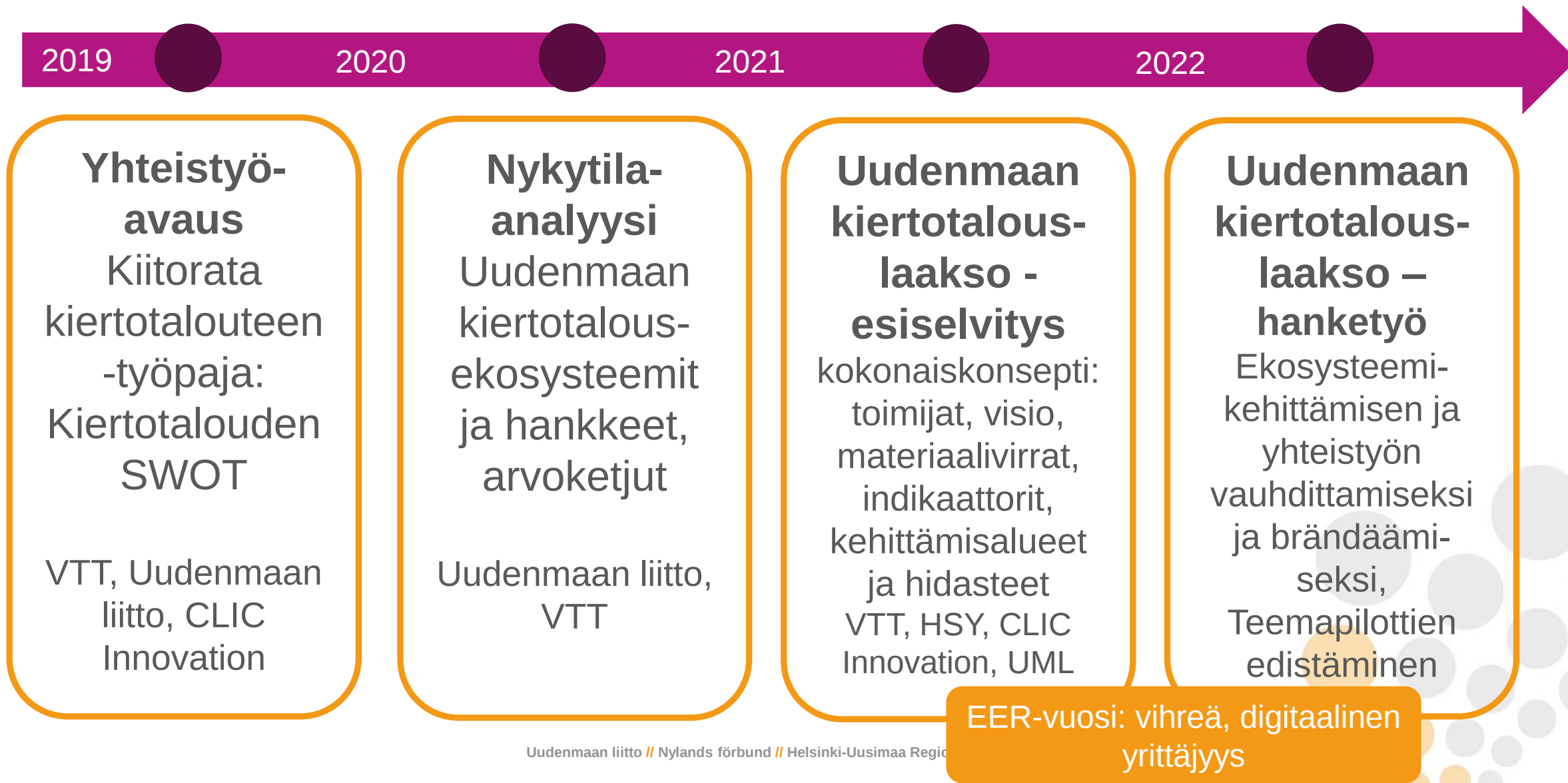
<https://kiertotalouslaakso.gnf.fi/>

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Osarahoitettu Uudenmaan liiton myöntämällä Alueiden kestävän kasvun
ja elinvoiman tukeminen -määrärahalla (UKKE-rahoitus).

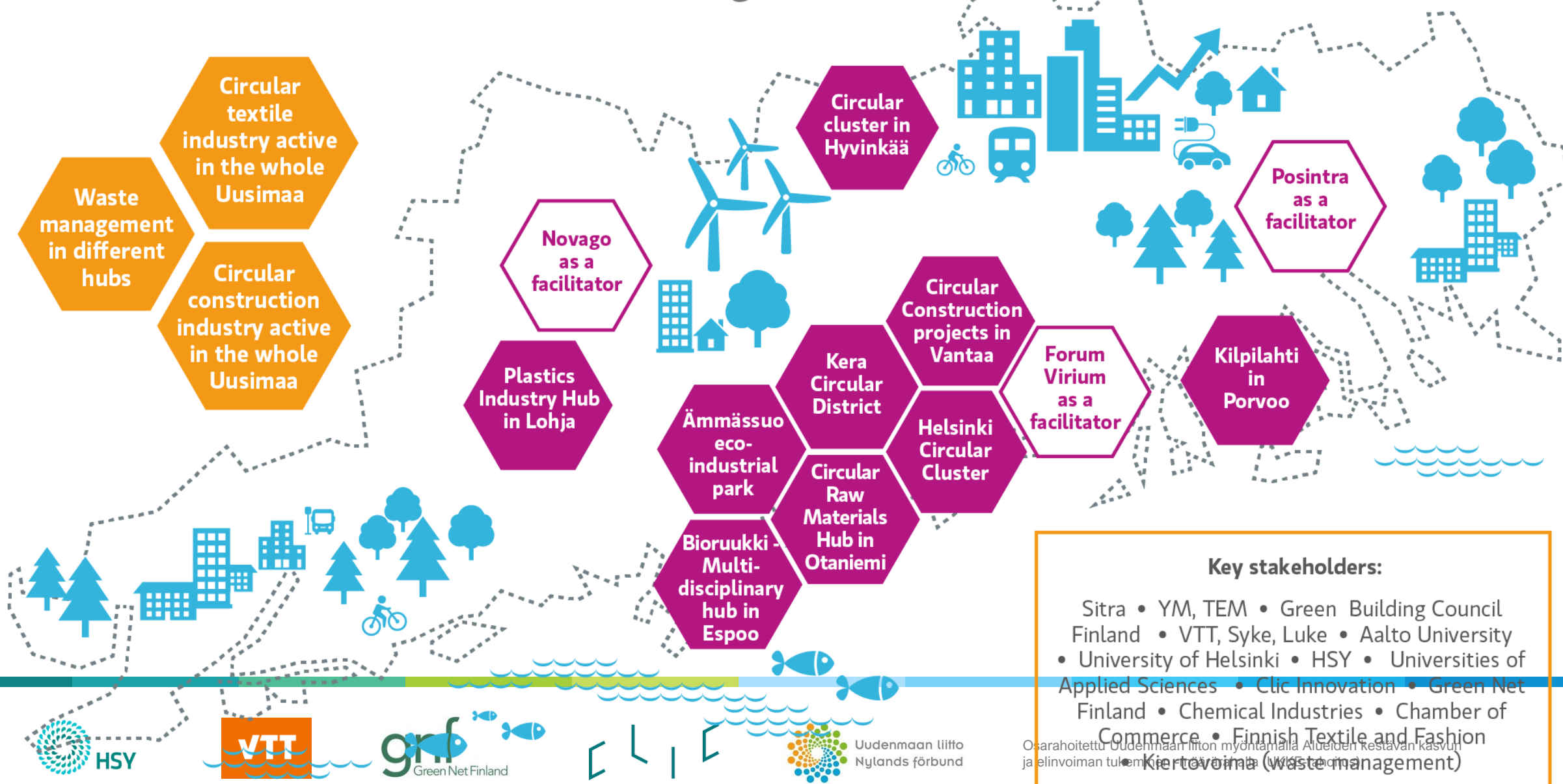
Uudenmaan kiertotalouslaakso -aloitteen eteneminen

[illegible]

Uudenmaan kiertotalouden ekosysteemit

Circular hubs in the Helsinki-Uusimaa Region

Osarahoitettu Uudenmaan liiton myöntämällä Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tulevaisuuden tutkimuskeskuksen (Waste management)

Uudenmaan kiertotalouslaakso –esiselvitys, työpaketit

Kiertotalouden
arvoketjut ja
toiminnan
indikaattorit

VTT ja HSY

Toimijoiden
yhteiset työpajat:
Laakson missio ja
visio, haasteet
sekä laaditaan
kehittämistiekartta

CLIC Innovation

Uudenmaan
kiertotalous-
laakson
konseptointi

Green Net Finland
(GNF)

Esiselvityksen jatkosuunnitelmana Uudenmaan kiertotalouslaakson edistäminen kahden hankkeen avulla

Circular Valley – yhteiskehittämishankehakemus

- Hankkeen kohdealueet (Cross-border –yhteistyö):
 - Uusimaa / Suomi
 - Tallinnan alue / Viro
 - Tukholman alue / Ruotsi
- Pääteemat ja yhteiskehittämisen kohteet:
 - Rakentaminen
 - Tekstiilit
 - Kiertotalouden indikaattorit
- Interreg CB 1-stage** hakemus on tehty keväällä 2022. 2-stage syksyllä. Päätöksiä odotetaan vuoden lopussa.
- Hankkeen aikataulu 2023-2025 (jos hakemus hyväksytään).
- Partnerit: GNF (Lead), Metropolia, Aalto, VTT, HSY, Tallinnan TKK (EST), Tehnopol (EST), KTH (SE)**

Uudenmaan kiertotalouslaakso - ekosysteemikehittäminen

- Alueellista ekosysteemikehittämistä: julkinen sektori, kunnat, yritykset, t&k ja hankkeet
- Pääteemat: Rakentaminen, ruoka, SER ja tekstiilit&muovit
- Hankehakemus valmisteilla (6/2022) AKKE-rahoitushakuun
- Hankkeen aikataulu: 2022-2024 (jos hakemus hyväksytään)
- Partnerit: Uudenmaan liitto, VTT, CLIC-Innovation**

UUDENMAAN KIERTOTALOUSLAAKSO

Uudenmaan kiertotalouslaakso on eri alojen asiantuntijoiden, yritysten, kuntien ja organisaatioiden yhteisö – viemme yhdessä Uttamaata ja Suomea kohti maailman terävintä kiertotalouden kärkeä.

Uudenmaan kiertotalouslaakson tavoitteet

- Laaja-alainen ekosysteemikehittäminen kiertotalouden ja vihreän siirtymän tueksi ja vauhdittamiseksi Uudellamaalla
- PPP-yhteistyön edistäminen, yritysten verkostoitumisen tukeminen, kuntayhteistyön fasilitointi
- Hankkeiden, kehittämisalustojen ja living labien verkottaminen
- tunnistettujen kasvualueiden tukeminen ja niiden arvoketjujen vahvistaminen (Rakentaminen, ruoka, SER ja tekstiilit&muovit)
- kartoitettujen hidasteiden helpottaminen (mm. alueiden ja tilojen puute, säädökset, osaaminen)
- Viestintä ja kansainvälinen brändäys
- Aikataulu 2022-2024, AKKE-rahoitus

Kiertotalouden edistäminen ALKE-keskusteluissa

- Kiertotalouden edistäminen keskeisimpänä toimenpiteenä ministeriöiden ja liiton aluekehittämiskeskusteluissa hiilineutraaliustavoitteen osalta
- Välineenä vähähiilinen kiertotaloussopimus

1. Uusimaa hiilineutraaliksi 2030 mennessä, sivu 2

Toimenpiteet 1–3 kpl	Vaikutukset	Johtopäätökset: Maakunnan ja valtioneuvoston välineet
Kiertotalouden alueellisen ja kv-yhteistyön ja sopimuksellisuuden edistäminen ja ekosysteemien kehittäminen Uudellamaalla (ml. koordinointi, kaavoitus ym.) huomioiden osaamisen ja tietoperustan vahvistaminen.	Maakunnassa on yhteiset tavoitteet kiertotalouden ekosysteemien ja liiketoiminnan edellytysten vahvistamiseksi. Kiertotalouden yritystoiminnan liikevaihto kasvaa ja uutta yritystoimintaa syntyy. Materiaalivirtojen käyttö tehostuu. Kiertotalouden osaaminen ja tietoperusta vahvistuvat eri kohderyhmissä. Päivitetty sääntely tukee kehitystä. Datat hyödyntäminen tehostuu.	Vähähiilinen kiertotaloussopimus (mm. Uudenmaan ekosysteemikehittäminen, koulutuksen kehittäminen, tiedon saatavuus ja sääntelyn optimointi, kuntien rahoitus jne.) sekä AKKE-rahoitushaku YM vähähiilinen kiertotaloussopimus – pilottikokonaisuus, muu tuki
UL, TEM, YM, OKM		

Alueellinen vähähiilinen kiertotaloussopimus eli “Kiertotalouden green deal”

- Ympäristöministeriön ja TEMin uusi instrumentti kansallisen kiertotalousohjelman jalkauttamiseksi
- Lähtökohtana yhteinen työskentelyprosessi, jossa tutkimuslaitokset tuottavat kansallisen tason skenaarion ja yhteistyössä ministeriöiden kanssa valmistellaan toimenpideohjelmia ja sitoumuksia
- Käynnissä sitoumusten haku, mukaan haetaan kuntia, alueita, toimialoja ja yrityksiä, ensimmäisen vaiheen sopimukset allekirjoitetaan kesäkuun aikana,
- Sitoumuksessa toimijat määrittelevät oman toimintansa näkökulmasta itselleen tavoitteet ja toimenpiteet, jotka edistävät kiertotalouteen siirtymistä mahdollisimman vaikuttavasti.
- Prosessin kesto syksy 2022 - 2023

Uudenmaan liitto mukaan kiertotalouden green dealiin

- Uudenmaan liitto allekirjoittaa liittymissopimuksen kesäkuussa 2022 ja varmistaa paikkansa prosessissa,
- Liittyminen kansalliseen green dealiin aluetoimijana tukee Uudenmaan kiertotalouslaakso -kehittämistyötä ja tarjoaa työkalun toimijoiden välillä käytävään neuvotteluun, sitouttamiseen, roolien tunnistamiseen ja toimenpiteiden määrittelyyn.
- Sitoumus tuo ministeriöt tiiviisti kehittämiseen mukaan, mikä osaltaan turvaa toimenpiteiden vaikuttavuutta ja rahoitusta sekä helpottaa yhteistyötä ja skaalaamista muihin maakuntiin.
- Prosessi resursoidaan osaksi Uudenmaan kiertotalouslaakso -hanketta AKKE-rahoituksella rahoitettavaksi

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

”

*Kaavoihin
kangistumaton
maailmanluokan
alueen kehittäjä*

uudenmaanliitto.fi

@Uudenmaanliitto

/uudenmaanliitto

My Uusimaa